

Advies Wet bescherming bedrijfsgeheimen

Dit document bevat de alternatieve tekst van het origineel. Dit document is bedoeld voor mensen met een visuele beperking, zoals slechtzienden en blinden.

Brief aan de minister van Veiligheid en Justitie

drs. S.A. Blok
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Inhoud van brief

Geachte heer Blok,

Bij brief van 29 juni 2017, kenmerk 2095225, verzocht u de Raad voor de rechtspraak (de 'Raad') advies uit te brengen inzake het Voorontwerp van wet tot uitvoering van Richtlijn 2016/943/EU van het Europees Parlement en de Raad van 8 juni 2016 betreffende de bescherming van niet-openbaar gemaakte knowhow en bedrijfsinformatie (bedrijfsgeheimen) tegen het onrechtmatig verkrijgen, gebruiken en openbaar maken daarvan (PbEU 2016, L157) (Wet bescherming bedrijfsgeheimen; hierna: het 'Wetsvoorstel').

Het wetsvoorstel

Doel van Richtlijn 2016/943/EU (de 'Richtlijn') is om de regelgeving met betrekking tot bescherming van bedrijfsgeheimen binnen de Europese Unie te uniformeren, om op die manier grensoverschrijdende innovatie binnen de interne markt te stimuleren. Het Wetsvoorstel betreft wetgeving ter implementatie van de Richtlijn. Voorgesteld wordt de bescherming van bedrijfsgeheimen op te nemen in een nieuwe Wet bescherming bedrijfsgeheimen en de procesrechtelijke aspecten in een nieuwe titel 15A van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv). Het Wetsvoorstel beoogt te regelen wanneer sprake is van een bedrijfsgeheim en welke maatregelen de houder van een bedrijfsgeheim kan nemen om zijn bedrijfsgeheim te beschermen. De belangrijkste aanpassing van Rv betreft de introductie van artikel 1019ib, op grond waarvan maatregelen genomen kunnen worden om de vertrouwelijkheid van bedrijfsgeheimen in een procedure te waarborgen.

Na overleg met de gerechten, adviseert de Raad als volgt.¹

Advies

De Raad heeft de volgende algemene opmerkingen n.a.v. het Wetsvoorstel. De Raad heeft voorts enkele artikelsgewijze opmerkingen, die zijn opgenomen als bijlage bij dit advies.

Samenhang met Titel 15 van het Derde Boek van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Van rechtspleging betreffende rechten van intellectuele eigendom)

In 1.3.1 van de MvT wordt toegelicht waarom bedrijfsgeheimen niet als een intellectueel eigendomsrecht (IE-recht) zijn te zien en daarom niet onder het toepassingsgebied van Richtlijn 2004/48 (hierna: de Handhavingsrichtlijn) vallen.

De Raad wil erop wijzen dat hierover een andere mening mogelijk is. In de wetenschappelijke literatuur is debat over de vraag of bedrijfsgeheimen een intellectueel IE-recht zijn en of de Handhavingsrichtlijn daar ook op ziet.²

Ambtshalve treffen van maatregelen

In de MvT bij het implementatiewetsvoorstel, p. 13, staat dat van de mogelijkheid dat de bevoegde rechterlijke instanties op eigen initiatief de in artikel 9, eerste en tweede lid, van de Richtlijn genoemde maatregelen treffen geen gebruik wordt gemaakt, omdat dit niet past bij de lijdelijkheid van de civiele rechter. Bovendien betreft het hier zaken waarbij partijen met behulp van een advocaat procederen en waarbij het voor de hand ligt dat partijen zelf een beroep zullen doen op de bedoelde geheimhoudingsmaatregelen.

Deze opmerking in de MvT strookt naar de mening van de Raad mogelijk niet meer

¹ De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 van de Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. De Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80 van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt de Raad de voorgenomen wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werklust van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechters zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van de Raad voor de rechtspraak.

² Uit een evaluatie die in opdracht van de Europese Commissie is uitgevoerd, nrs. 259-264 (http://ec.europa.eu/internal_market/iprenforcement/docs/trade-secrets/120113_study_en.pdf), blijkt dat een bedrijfsgeheim in de meeste EU landen niet als een IE recht wordt gezien en daarom niet onder de Handhavingsrichtlijn wordt geschaard. Belangrijke uitzonderingen volgens die evaluatie zijn echter bijvoorbeeld landen als Italië en eigenlijk ook het Verenigd Koninkrijk. In een statement van de Commissie over de Handhavingsrichtlijn worden de "klassieke" IE rechten genoemd (en niet bedrijfsgeheimen) maar de openingszin ervan drukt uit dat het geen limitatieve opsomming is (zie <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX:32005C0295>): "De Commissie is van oordeel dat ten minste de volgende intellectuele-eigendomsrechten onder het toepassingsgebied van de richtlijn vallen:" (onderstreping toegevoegd). Het TRIPs verdrag rekent bedrijfsgeheimen, waarop artikel 39 van dat verdrag ziet, in de definitie in artikel 1 lid 2 TRIPs wel tot de intellectuele eigendomsrechten.

geheel met de huidige (en mede onder KEI veranderende) (regie-)rol van de rechter. De ervaring is dat partijen meestal zelf om toepassing van een geheimhoudingsregime vragen, maar de Rechtspraak zou de mogelijkheid willen hebben (maar niet een plicht) om in voorkomend geval ambtshalve de maatregelen toe te kunnen passen. Met name bij MKB-geschillen en geschillen in de arbeidsrechtelijke sfeer zou daar toch wel eens behoefte aan kunnen bestaan.

Werklast

De kosten voor de Rechtspraak van invoering van dit wetsvoorstel zullen naar schatting circa zeshonderd duizend euro per jaar bedragen. Dat is grotendeels het gevolg van de duur van de behandeling van de zaken en in mindere mate van een kleine toename van het aantal zaken.

Aantal zaken

Op dit moment zijn er nauwelijks handelszaken waarin de grondslag is: onrechtmatige daad door misbruik van een bedrijfsgeheim of onrechtmatige daad door misbruik van wanprestatie met betrekking tot een bedrijfsgeheim. Bij inwerkingtreding van dit wetsvoorstel verwacht de Raad enkele tientallen zaken extra per jaar waarbij de Wet bescherming bedrijfsgeheimen de grondslag is. Daarnaast verwacht de Raad 20% meer beslagrekeningen en 10% meer IE kort gedingen.

Werklast per zaak

De inwerkingtreding van dit wetsvoorstel heeft ook invloed op de behandelingsduur van een deel van de zaken op het gebied van intellectuele eigendom en op een deel van de kort gedingen waarin dit speelt. De geheimhoudingsregeling van artikel 1019ib Rv kan leiden tot extra zittingen en zal in ieder geval resulteren in een hogere werklast per zaak, van gemiddeld ongeveer een vijfde.

Werklastconsequenties (€)

	2018	2019
Mutatie als gevolg van aantallen	165.539	165.217
Effect wijziging gemiddelde zaakswaarte	16.359	16.327
Effect behandelingsduur per zaak	412.872	412.070
Totale effect wetsvoorstel	594.770	593.613

Conclusie

De Raad voor de rechtspraak heeft geen zwaarwegende bezwaren tegen het Wetsvoorstel, maar geeft u in overweging om het Wetsvoorstel op de in dit advies genoemde onderdelen te verduidelijken/aan te passen.

Tot slot

Indien na het uitbrengen van dit advies het Wetsvoorstel op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd of indien uit nadere uitvoeringsregelgeving belangrijke werklastgevolgen voortvloeien, dan wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren. Met het oog op de voorbereiding van de gerechten op de invoering van het Wetsvoorstel, stelt de Raad er prijs op als hij geïnformeerd wordt over de indiening van het Wetsvoorstel bij de Tweede en de Eerste Kamer en de plaatsing van de definitieve wetstekst in het *Staatsblad*. Ook eventuele nadere regelgeving volgend op dit Wetsvoorstel met gevolgen voor de rechtspleging valt binnen het adviesrecht van de Raad. Voor zover van toepassing, ontvangt de Raad graag een adviesaanvraag voor deze nadere regelgeving.

Hoogachtend, mr. F.C. Bakker, Voorzitter Raad voor de rechtspraak